

Evropski svet

Bruselj, 21. oktober 2022
(OR. en)

EUCO 31/22

CO EUR 27
CONCL 6

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Zasedanje Evropskega sveta (20. in 21. oktober 2022) – sklepi

Pošiljamo vam sklepe, ki jih je Evropski svet sprejel na navedenem zasedanju.

I. UKRAJINA/RUSIJA

Vse intenzivnejša agresija Rusije

1. Evropski svet je razpravljajal o vse intenzivnejši vojni agresiji Rusije v Ukrajini, ki ogroža mir in varnost v Evropi in po svetu. Evropski svet se je odločen boriti proti dezinformacijam, katerih namen je ovirati naša skupna prizadevanja za obrambo suverenosti Ukrajine in na pravih temelječega mednarodnega reda. Ponovno poudarja, da je Rusija edina odgovorna za sedanjo energetska in gospodarska kriza.
2. Evropski svet najostreje obsoja nedavne neselektivne ruske napade z izstrelki in droni na civiliste ter civilne objekte in infrastrukturo v Kijevu in drugod v Ukrajini. Prav tako obsoja dejanja Rusije v ukrajinski jedrski elektrarni Zaporozje in poudarja podporo Evropske unije prizadevanjem Mednarodne agencije za atomsko energijo, da bi ohranili jedrsko varnost, fizično varovanje in nadzor nad jedrskimi snovmi elektrarne.
3. Evropski svet opozarja na izjavo z dne 30. septembra 2022 in v skladu z resolucijo Generalne skupščine ZN z dne 12. oktobra 2022 ponovno odločno obsoja in kategorično zavrača nezakonito priključitev ukrajinskih regij Doneck, Lugansk, Zaporozje in Herson s strani Rusije. Tako kot v primeru Krima in Sevastopola Evropska unija te nezakonite priključitve ne bo nikoli priznala. Enostranske odločitve Rusije so namerna kršitev Ustanovne listine ZN in očitno nespoštovanje na pravih temelječega mednarodnega reda. Rusija nima nikakršne legitimne podlage za kakršno koli ukrepanje na ozemlju Ukrajine.
4. Evropski svet ponovno poudarja, da v celoti podpira neodvisnost, suverenost in ozemeljsko nedotakljivost Ukrajine. Ukrajina v skladu z Ustanovno listino ZN in mednarodnim pravom uresničuje svojo neodtujljivo pravico do samoobrambe pred rusko agresijo. Ima pravico, da osvobodi vsa zasedena ozemlja znotraj svojih mednarodno priznanih meja in ponovno pridobi popoln nadzor nad njimi.

5. Evropski svet zahteva, da Rusija nemudoma, v celoti in brezpogojno umakne vse svoje vojaške sile s celotnega ozemlja Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja, kot je zahtevala Generalna skupščina ZN, in da Rusija ustavi vse hibridne napade na Ukrajino.
6. Vojni zločini proti Ukrajincem, za katere je vse več dokazov, in neprestano uničevanje civilne infrastrukture so huda kršitev mednarodnega prava. Evropska unija ponovno poudarja, da se odločno zavzema za to, da bodo Rusija ter vsi storilci in sotorilci odgovarjali za svoja dejanja, ter močno podpira preiskave tožilca Mednarodnega kazenskega sodišča. Evropski svet priznava prizadevanja Ukrajine za zagotovitev, da se prepozna odgovornost, tudi za kaznivo dejanje agresije proti Ukrajini. Visokega predstavnika in Komisijo spodbuja, naj preuči možnosti, kako zagotoviti, da bodo storilci v celoti odgovarjali za svoja dejanja.
7. Evropska unija je dodatno okrepila omejevalne ukrepe proti Rusiji in je pripravljena s tem nadaljevati. Evropski svet poudarja, da je treba zagotavljati učinkovito izvajanje teh ukrepov ter preprečevati izogibanje njihovem izvajanju in vsa dejanja, ki to omogočajo; hkrati poziva vse države, naj se uskladijo s sankcijami EU. V zvezi s tem bi bila potrebna intenzivnejša prizadevanja. Evropski svet je razpravljal o tem, kako bi lahko dodatno okrepili kolektivni pritisk na Rusijo, da preneha vojno agresijo.
8. Evropski svet poudarja pomen enotnih praks v EU glede izdajanja vizumov ruskim prosilcem in pozdravlja posodobljene smernice Evropske komisije.
9. Evropska unija bo podpirala Ukrajino, dokler bo potrebno. Ukrajini bo še naprej zagotavljala močno politično, vojaško in finančno podporo, tudi za njene likvidnostne potrebe, ter krepila svoje humanitarno odzivanje, zlasti glede pripravljenosti na zimo. Svet je sprejel odločitev o izvajanju misije EU za vojaško pomoč v podporo Ukrajini in pred kratkim tudi odločitev o nadaljnji okrepitvi ukrepov pomoči v okviru Evropskega mirovnega instrumenta v podporo ukrajinskim oboroženim silam. Evropski svet pozdravlja terensko delo civilne svetovalne misije EU v Ukrajini.

10. Evropski svet poziva k pravočasnemu nakazilu preostalih treh milijard EUR makrofinančne pomoči za Ukrajino. Komisijo poziva, naj predstavi bolj strukturno rešitev za zagotavljanje pomoči Ukrajini, Svet pa, naj si prizadeva zanjo. Da bi Ukrajini omogočili lažji dostop do enotnega trga, bi bilo treba izkoristiti celoten potencial pridružitvenega sporazuma ter poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini z Ukrajino.
11. Evropska unija je odločena, da bo skupaj z mednarodnimi partnerji in finančnimi institucijami podpirala zagotavljanje pomoči Ukrajini ter njeno sanacijo in obnovo. Evropski svet je pred mednarodno strokovno konferenco, ki bo 25. oktobra 2022 v Berlinu, razpravljal o upravljanju in financiranju teh prizadevanj, vključno z reformami. Poleg tega Evropski svet opozarja na svoje sklepe z dne 30. in 31. maja 2022 in poziva Komisijo, naj v skladu s pravom EU in mednarodnim pravom predstavi možnosti za uporabo zamrznjenih sredstev za podporo pri obnovi Ukrajine.
12. Ukrajina je izrazila pripravljenost za pravičen mir, ki bi moral vključevati spoštovanje njene ozemeljske nedotakljivosti in suverenosti, ki je zaščitena z Ustanovno listino ZN; ohranitev sposobnosti Ukrajine, da se v prihodnosti brani; zagotavljanje njenega okrevanja in obnove, vključno s preučitvijo možnosti, da bi pri tem uporabili ruska sredstva, ter prizadevanja za zagotovitev prevzema odgovornost za ruske zločine, storjene med vojno.
13. Evropski svet poziva beloruske oblasti, naj prenehajo omogočati vojno agresijo Rusije s tem, da ruskim oboroženim silam dovoljujejo uporabo beloruskega ozemlja in zagotavljajo podporo ruski vojski. Beloruski režim mora v celoti spoštovati svoje mednarodnopravne obveznosti. Evropska unija je še naprej pripravljena hitro ukrepati z dodatnimi sankcijami proti Belorusiji.
14. Evropski svet tudi ostro obsoja vojaško podporo ruski vojni agresiji s strani iranskih oblasti, ki se mora prenehati. V zvezi s tem Evropski svet pozdravlja sankcije EU, sprejete 20. oktobra 2022.

Prehranska varnost

15. Rusija je s tem, ko v svoji vojni v Ukrajini hrano izrablja kot orožje, edina odgovorna za svetovno krizo na področju prehranske varnosti, ki jo je povzročila. Voja agresija Rusije je povzročila motnje v kmetijski proizvodnji, oskrbovalnih verigah in trgovini zaradi katerih so svetovne cene hrane in gnojil dosegle najvišjo raven doslej. Solidarnostni koridorji med EU in Ukrajino so omogočili izvoz znatnih količin ukrajinskih pridelkov, kmetijskih proizvodov in gnojil v države, ki jih najbolj potrebujejo. Evropska unija si bo še naprej prizadevala izboljševati učinkovitost vseh solidarnostnih koridorjev. Evropski svet podpira poziv generalnega sekretarja Združenih narodov k podalšanju črnomske pobude ZN za žito po izteku njenega sedanjega obdobja, ki se konča novembra. Sankcije, ki jih je EU uvedla proti Rusiji, ne prepovedujejo izvoza kmetijskih ali živilskih proizvodov med tretjimi državami in Rusijo.

II. KRITIČNA INFRASTRUKTURA

16. Evropski svet ostro obsoja sabotaže kritične infrastrukture, kot je sabotaža plinovodov Severni tok. Evropska unija se bo na vse namerno povzročene okvare kritične infrastrukture ali druge hibridne dejavnosti odzvala enotno in odločno. Evropski svet poziva države članice, naj sprejmejo nujne in učinkovite ukrepe ter sodelujejo med seboj, s Komisijo in drugimi ustreznimi akterji, da bi izboljšale odpornost kritične infrastrukture. Hitro bi bilo treba nadaljevati delo v zvezi s predlogom priporočila Sveta o usklajenem pristopu Unije za krepitev odpornosti kritične infrastrukture, vključno s čimprejšnjim izvajanjem revidirane direktive o varnosti omrežij in informacij in direktive o odpornosti kritičnih subjektov.

III. ENERGIJA IN GOSPODARSTVO

17. Glede na to, da Rusija uporablja energijo kot orožje, bo Evropska unija ostala enotna, da bi zaščitila svoje državljane in podjetja, ter bo nemudoma sprejela potrebne ukrepe.
18. Evropski svet se je strinjal, da je zaradi sedanje krize treba pospešiti in okrepiti prizadevanja za zmanjšanje povpraševanja, zagotavljanje zanesljive oskrbe z energijo, izogibanje omejevanju porabe in znižanje cen energije za gospodinjstva in podjetja po vsej Uniji ter ohraniti celovitost enotnega trga.

Evropski svet poziva Svet in Komisijo, naj nujno predložita konkretne odločitve glede naslednjih dodatnih ukrepov, pa tudi glede predlogov Komisije, in sicer po oceni njihovega učinka, zlasti kar zadeva veljavne pogodbe, vključno z neposeganjem v dolgoročne pogodbe, ter ob upoštevanju različnih mešanic virov energije in nacionalnih okoliščin:

- a) prostovoljno skupno kupovanje plina, z izjemo zavezujočega združevanja odjema v obsegu, enakem 15 % potreb polnjenja skladišč, skladno z nacionalnimi potrebami, in pospešitev pogajanj z zanesljivimi partnerji, da bi poiskali vzajemno koristna partnerstva z izkoriščanjem skupne tržne moči Unije in s celovito uporabo energetske platforme EU, ki je odprta tudi za Zahodni Balkan in tri pridružene vzhodne partnerice;
- b) novo dopolnilno referenčno merilo do začetka leta 2023, ki bo natančneje odražalo razmere na trgu s plinom;

- c) začasni dinamični cenovni razpon za transakcije z zemeljskim plinom za takojšnjo omejitev epizod čezmernih cen plina, ob upoštevanju zaščitnih ukrepov iz člena 23(2) osnutka uredbe Sveta, predlagane 18. oktobra 2022;
- d) začasni okvir EU za določitev najvišje cene plina v proizvodnji električne energije, vključno z analizo stroškov in koristi, brez spreminjanja vrstnega reda gospodarnosti, ob hkratnem preprečevanju naraščanja porabe plina, upošteva finančne posledice in distribucijske učinke ter njegove posledice za energetske tokove zunaj meja EU;
- e) izboljšanje delovanja trgov energije, da bi izboljšali preglednost trga, ublažili likvidnostni stres in odpravili dejavnike, ki povečujejo nestanovitnost cen plina, ob zagotavljanju ohranitve finančne stabilnosti;
- f) pospešitev poenostavitve postopkov za izdajo dovoljenj za hitrejšo uvajanje obnovljivih virov energije in omrežij, vključno z izrednimi ukrepi na podlagi člena 122 PDEU;
- g) ukrepi energetske solidarnosti v primeru motenj v oskrbi s plinom na nacionalni ali regionalni ravni ali ravni Unije, kadar niso sklenjeni dvostranski solidarnostni sporazumi.
- h) okrepljena prizadevanja za varčevanje z energijo;

- i) uporaba ustreznih orodij na nacionalni ravni in ravni EU. Hkrati je takojšnja prednostna naloga zaščititi gospodinjstva in podjetja, zlasti najranljivejše v naših družbah. Ključnega pomena je tudi ohranjanje svetovne konkurenčnosti Unije. Da bi izboljšali odpornost naših gospodarstev, bi bilo treba uporabiti vsa ustrezna orodja na nacionalni ravni in na ravni EU, hkrati pa ohraniti konkurenčnost Evrope v svetovnem merilu ter enake konkurenčne pogoje in celovitost enotnega trga. Evropski svet je zavezan tesnemu usklajevanju političnih odzivov in poudarja pomen takega usklajevanja in skupnih rešitev na evropski ravni, kjer je to ustrezno, ter je zavezan enotnemu uresničevanju naših ciljev politike. Svet bo še naprej pozorno spremljal gospodarska gibanja in je zavezan še tesnejšemu usklajevanju, da bi zagotovili odločen in prilagodljiv odziv politike.
19. Evropski svet ponovno poudarja, da je treba povečati naložbe v energijsko učinkovitost, energetske infrastrukture, primerno za prihodnost, vključno z medsebojnimi povezavami in shranjevanjem, ter v inovativne tehnologije obnovljivih virov energije.
20. Evropski svet poziva Komisijo, naj pospeši prizadevanja za izvedbo strukturne reforme trga z električno energijo in pripravi oceno učinka, ter poziva k doseganju nadaljnjega napredka pri oblikovanju celovite energetske unije, ki bi prispevala k uresničevanju dvojnega cilja, tj. evropske energetske suverenosti in podnebne nevtralnosti.
21. Evropski bo to zadevo še naprej pozorno spremljal.

IV. ZUNANJI ODNOSI

22. Evropski svet je opravil strateško razpravo o odnosih Evropske unije s Kitajsko.
23. Razpravljal je tudi o pripravah na naslednji slavnostni vrh EU-ASEAN, ki bo 14. decembra 2022. Ta vrh bo priložnost za nadaljnjo poglobitev strateškega partnerstva Evropske unije z združenjem ASEAN in za poudarjanje naše skupne zavezanosti mednarodnemu pravu ter mednarodno dogovorjenim normam in standardom, pa tudi za izpostavitve pomena skupnih interesov, ki naši regiji povezujejo v dolgoletnem partnerstvu.
24. Evropski svet se je seznanil s pripravami na konferenco Združenih narodov o podnebnih spremembah 2022 v Šarm el Šejku (COP27) in na 15. konferenco pogodbenic Konvencije o biotski raznovrstnosti (2. del) v Montrealu. Poudaril je, da je zaradi vse intenzivnejših in pogostejših ekstremnih vremenskih dogodkov, vključno z vročinskimi valovi, požari v naravi in poplavami, ter izgube biotske raznovrstnosti brez primere po vsem svetu nadvse nujno okrepiti globalno odzivanje na podnebno krizo in krizo biotske raznovrstnosti. Evropski svet poziva vse pogodbenice, zlasti velika gospodarstva, naj do COP27 ponovno preučijo in okrepijo svoje nacionalno določene prispevke, da bi cilj 1,5 °C ostal dosegljiv. Evropski svet poziva tudi k sprejetju ambicioznega, celovitega in preobrazbenega svetovnega okvira za biotsko raznovrstnost po letu 2020, da bi zaustavili in obrnili trend izgube biotske raznovrstnosti.
25. Evropski svet obsoja neupravičeno in nesprejemljivo uporabo sile s strani iranskih oblasti proti miroljubnim protestnikom, zlasti ženskam, in pozdravlja omejevalne ukrepe EU, ki so bili sprejeti 17. oktobra 2022 proti storilcem teh hudih kršitev človekovih pravic. Iran poziva, naj nemudoma ustavi nasilno zatiranje miroljubnih protestnikov in izpusti tiste, ki so bili pridržani, ter v celoti spoštuje njihove državljanske in politične pravice.